

etapius

Meno teritorija #16

2023/04/28

UŽKODUOTA DAIVOS
KAIREVIČIŪTĖS
MOTERS GELMĖ

2

SLEMAS
GRĮŽTA
Į ŠIAULIUS

4

APIE VIENATVĘ
IR KELIĄ
Į SAVE

5

SENEKA: TARP
FILOSOFINĖS TERAPIJOS
IR KONSULTAVIMO

5

JAUNO FOTOMENININKO AISTRA
SENAJAI FOTOGRAFIJAI
NARDINA GILYN

6

OVIDIJA CIRTAUTĖ:
„PIEŠTI MAN
TIESIOG SMAGU“

8

Daivos Kairevičiūtės asmeninio archyvo nuotr.

UŽKODUOTA DAIVOS KAIREVIČIŪTĖS MOTERS GELMĖ

Vakar Šiaulių kultūros centras „Laiptų galerija“ pasitiko 31-ąjį gimtadienį. Šventė vyko Valstybinio Šiaulių dramos teatro balkono salėje, vakaro svečiams skirta fotomenininkės ir grafikės Daivos Kairevičiūtės (Vilnius) paroda „Juodi taškai baltoje jūroje“. Kūrėja išsiskiria psichologiniais portretais – jos moterys išreiškia nuotaikas, būsenas, moteriškumą įvairiausiomis užkoduotomis metaforomis. Juodomis raidėmis baltame popieriaus lape – kuo kvėpuoja pati menininkė.

Apie draugystę

Susitikti su šiauliečiais parodoje – ir smagu, ir jaudina. Ne tik su žiūrovais. Man Janina Ališauskienė kažkada, gal prieš penkerius metus, padovanojo mažutėlį kukmedį vazonėlyje. Mes jį parsivežėme ir pasisodinome prieš langus. Jis gerokai ūgtelėjęs. Pasižiūrį pro langą, tas kukmedis auga, prisimeni. Galvoju, kad Lietuvoje tokių galeristų, kokia buvo J. Ališauskienė, vargu ar yra – kad tiek dėmesio skirtų darbų autoriams, kurie atvažiuoja.

Apie deja vu

Su „Laiptų galerija“ draugauju jau ne vienerius metus. Mindaugas Šnipas su jais draugauti pradėjo, tada ir mane pakvietė. Šiauliai kažkaip gyvenime eina, vis atsiranda čia visokių reikalų. Pavyzdžiui, Parnėvė aš net nesu buvusi, jokios parodos

nerengiau. Ir Kaune nieko nesu dariusi. Porą kartų dalyvavome plenere „Šiaulių Monmarto respublika“, dabar Ričardas Jakutis pakvietė. Nuostabu: vos tai pasakiau, toks *deja vu* aplankė... Atrodo, mūsų šis pokalbis jau buvo.

Apie laisvę

Labai labai mėgstu ryte pamiegoti. Apskritai nesu dirbusi tokioje vietoje, kur reikėtų anksti keltis. Man nepatinka, kai mane kas nors kontroliuoja. Man tai nepriimtina. Turi būti totali laisvė. Tada aš galiu gyventi. Dirbu žurnale „Literatūra ir menas“ fotografe. Ten nereikia nuo ankstauro ryto tarsi į tradicinę darbovietę eiti.

Apie meną

Domėjausi labai įvairiais dalykais, bet esu padariusi išvadą: dabar labai daug

meno, tarsi kažkokio išsivėmimo. Kūrėjas tarsi išvemias savo depresyvas būsenas. Toks menas laikomas šiuolaikiniu, tarsi kuo daugiau tokio destruktivaus meno padarai, tuo jis labiau šiuolaikiniu laikomas. Nesuprantu tokių kriterijų. Aš labiau linkusi kurti širdingą meną, harmoningą, kuris būtų lyg muzika.

Apie jėgą

Sukurti darbų ciklą „Mano paskutinė ovuliacija“? Mano paskutiniai darbai labai apie tai. Guli moteris tarp raudonų ikrų. O tie ikrų ir yra lyg viso gyvenimo kiaušinėliai. Tokia mintis buvo. Tas paveikslas turi labai daug reikšmių ir man labai patinka, kai žmonės pagal savo lygmenį pamato savo istoriją. Vienas mato moterį, kuri ikruose maudosi, ir tai jam reiškia kažkokį gerbūvį. Kitam ši moteris kažkaip su vaisingumu susijusi. Visiems skirtingai. Kai pasakoja savo versijas, tiesiog nuostabu, kiek gali skirtingi žmonės parašyti istorijų, žiūrėdami į vieną paveikslą.

Mano moterys didelėmis kojomis. Jos turi stabiliai stovėti ant žemės. Kadangi aš esu buvusi nestabilioje pozicijoje daug metų, kai žemė slysta iš po kojų, man moteris turi būti stabili. Tada ji turi labai daug jėgos. Kojos ir išreiškia moters jėgą, energiją. Tada ji kaip ugnikalnis, kai stovi stabiliai ant žemės. Tos jėgos ji gauna ir iš kitų. Mes visi susiję. Tik santykiyje su kitais kažkuo tampa. Dabar mes kontaktuojame, jūs rašote, o aš kažką paįšau nesąmoningo... Mes tais dalykais dalysimės su kitais ir tai mus stiprina. Turime kažkokios veiklos, kuri mus palaiko, duoda jėgos.

Apie poeziją

Mano piešiamų moterų poezija – nežodinė. Vaiz-

dinė. Man labai sunku kažką pasakyti. Aš kalbu vaizdais.

Paskutiniame kurse, kai dariau diplominį darbą, išryškėjo mano stilistika. Man tada labai gyvenime sudėtingai susiklostė – mirė mama. Nuotaika buvo labai keista. Dariau ofortą (grafikos technika, spaudos būdas – aut. past.), labai nujuodinau figūras. O baigusi Dailės akademiją, nors man labai ofortas patiko, daugiau nė vieno atspaudo gyvenime nepadariau. Iš karto ėmiau piešti, o vėliau perėjau prie paveikslų ant drobės ta pačia stilistika. Mane ji labiausiai išreiškia. Tos moterys išreiškia tas nuotaikas, būsenas, moteriškumą įvairiausiomis užkoduotomis metaforomis. Sakau šiuos žodžius, bet prasmės jų neaiškios – apie kažką. Burtai (*juokiasi*).

Kai piešiu moterį, ji gali būti ir iš realaus gyvenimo. Erikai Drungytei vieną paveikslą skyriau. Mano paveikslų personažai ne mitologizuoti, greičiau sugalvoju kažkokias paraleles, tik kitame lygmenyje.

Apie stebėjimą

Tikrai, buvo toks etapas, kai galėjau valandų valandas stebėti žmones. Žiūrėti, kaip jie juda, kalbasi ir t. t. O dabar jau toks amžius, kad užtenka akimirkos ir pa-

Daiva Kairevičiūtė (g. 1971) – grafikė, tapytoja, fotografė. 1996 m. baigė Vilniaus dailės akademiją (grafikos magistro laipsnis). Nuo 2002 m. – Lietuvos dailininkų sąjungos narė, nuo 2019 m. – Lietuvos fotomenininkų sąjungos narė. Autorė aktyviai dalyvauja Lietuvos ir tarptautiniuose pleneruose, grupinėse parodose. Yra surengusi 18 autorinių grafikos ir fotografijos parodų bei gavusi penkias kūrybines stipendijas. Menininkė piešiniuose negatyvo principu kuria figūras, talpinančias tiek estetiško „dieviškojo“, tiek ir chtoniško „demoniškojo“ pasaulio elementus, turinčius vietos kiekvieno iš personažų sielose bei mintyse. Žaidimas alegorijomis persikelia ir į kuriamas nespalvotas fotografijas.

Paryžietės (2022).

Taikos pypkė (2022).

gaunu visą informaciją. Pasižiūri ir tarsi nuskenuoja.

Kai apie mane kas nors rašo, iš anksto teksto neskaitau, nekoreguoju. Man atrodo, kad kito žmogaus parašymas – jo kūryba. Rašykite, ką norite, kritiką visokią – man viskas patinka ir tinka.

Apie virsmą

Niekada gyvenime, kai buvau vaikas ar paauglė, nebūčiau pagalvojusi, kad piešiu moteris-poeziją. Kai baigiau Dailės akademiją, buvo labai sunkus laikotarpis, žiauriai sunku išgyventi. Kelias parodas surengiau, tada visiškai iš meninio lauko išnykau. Traukinys nuvažiavo... O po 15-os ar kažkiek metų susipažinau su M. Šnipu ir prasidėjo naujas gyvenimo etapas. Įvyko virsmas – labai pasikeičiau. Sunkios patirtys atvėrė kažkokias gelmes. Pasikeitė aplinkybės ir pradėjau labai daug dirbti. Juk kiekvienas sutiktas žmogus į mūsų gyvenimą vis kitokių dalykų atneša. Ir į fotografiją atėjau, susipažinusi su Mindaugu.

Apie kitas duris

Vaikystėje niekada nebūčiau pagalvojusi, kad fotografuosiu. Gavau fotoaparata dovanų, maniau, kad jį naudosiu tik savo darbams fotografuoti. Bet išėjau gatvėn, pradėjau fotografuoti ir mane taip „užvežė“. Nebepaleidau fotoaparato iš rankų. Jau septyneri-aštuoneri metai.

Fotoaparatas man atvėrė kitas duris į kitų žmonių gyvenimus. Toks lūžis... Buvo labai sunku lipti prie kito žmogaus... Net bendravimas su žmonėmis pasikeitė. Paradoksas toks – pasikeitė santykiai su žmonėmis, kažkokio atvirumo atsirado. Nebebijau žmonių. Gal ne tas žodis, bet kažkaip taip.

Apie pasitikėjimą

Kai ateina žmogus fotosesijai, pirmiausia sugalvoja scenarijų. Fotografuoja pagal jį, o tada paaiškėja, kad tai buvo tik įžanga. Pirmiausia atsiranda pasitikėjimas, o kai žmogus pavargsta, tada ir prasideda fotomenas. Fotografuodamas turi užmegzti santykį, atsiverti. Atsivėrimas manyje pačioje pakeitė bendravimą su kitais. Portretai man gal net labiau patinka nei aktai.

Fotografuojant aktą daugiau režisūros, bet net ir veidas gali būti aktas. Žmogus nebūtinai turi žiūrėti į akis. Kai atsiveriama – ir įvyksta aktas. Negaliu pasakyti žodžiais, bet kai fotografuoju, jaučiu, ar įvyko atsivėrimas. Mes dabar kalbame ir kontaktas yra. Niekas nesimaivo. Ne tik girdėjime reikalas. Tie laukai, dažniai kontaktuoja tarpusavyje. Kalbė-

jimas yra tik bandymas kažką išreikšti – kontaktuoja tarpusavyje kiti lygmenys.

Apie Paryžių

Buvau Paryžiuje. Paryžius mane nuvylė. Man atrodo, kad visus nuvilia. Ten buvome beveik du mėnesius. Kiekvieną dieną išeidavau fotografuoti lyg į darbą. Supratau, kad ten žmonės tokie patys, kaip ir visur kitur. Klaiikus chaosas. Visi bando išgyventi. Labai daug benamių. Laisvė gerai, kaip nori, taip gyveni. Bet kai nuvažiuoji į rajonus, ten klaiiku. Yra tokių rajonų, kur geriau nevažiuoti, nes gali nebeišvažiuoti. Paryžius įdomus muziejais – privogta iš viso pasaulio vertybių. Iš tų suvogtų vertybių jie gyvena. Keistas dalykas. Paryžius – svajonių miestas, o tokie paradoksai. Monmartre buvo fantastika, sutikau tikrą paryžietę. Svečiavomės pas tikrus paryžiečius – tikras rafinuotumas ten. Tie žmonės nesiafišuoja, gyvena savo gyvenimus, išsikelia į priemiesčius.

Apie savo vietą

Čia, kur dabar esu, man labai gerai. Gyvenu ir dirbu dideliame bute. Šalia Kalvarijų miškas, ten labai gera pasivaikščioti. Iš ryto atsikėlus būtina turėti į mišką išeiti. Grįžusi dirbu. Be miško man būtų labai sunku. Paryžiuje buvo labai sunku – nėra ten miškų. Iki jų reikia prisikasti. O čia – išeini tiesiai į mišką.

Apie mokyklą

Vaikystėje buvau mažakalbė, nebendravanti, užsidariusi. Mokykloje auklėtoja sakė: „Tyli kiaulė gilią šaknį knisa.“ Bet ji išvelgė, kad turiu talentų. Sodindavo į pirmą suolą, kad bent kažką išgirsčiau, išmokčiau. Papaišydavau kažką, buvo susižavėjusiųjų, bet aš galiniame suole sėdėdavau, kvailiojau. Nebuvo įdomu tos pamokos. Mokykla man buvo žiaurokas kankinimo būdas. Autopilotu ją baigiau. Nesuprantu, kodėl į ją turėjau eiti. Gal sovietmečiu toks mokyklų tikslas buvo – sugniuždyti vaikus, paruošti juos sistemai.

Apie dirbtinį intelektą

Nereikia kažko labai bijoti. Visais laikais naujienos visus gąsdindavo. Kai internetas atsirado, irgi gąsdino. Net kai fotografija atsirado, kai kas sakė, kad tapība žlugs. Dirbtinis intelektas – tik nauja priemonė. Vis tiek tame žmogus dalyvauja, jis turi sugalvoti, kas paveiksle bus. Menininkas yra savotiškas režisierius. Visi menininkai režisuoja savo meną, tik priemonės skiriasi. Menininko pasaulis turi būti milžiniškas.

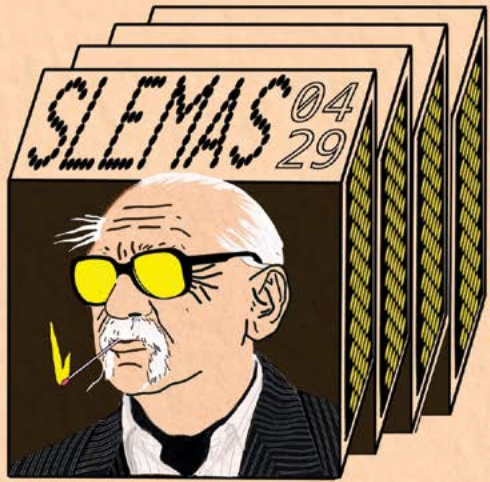
Kriauklės (2021).

Balerina (2021).

SLEMAS GRĮŽTA Į ŠIAULIUS

Balandžio 29 d., šeštadienį, 19 val. kavinėje „Coffas“ (Vilniaus g. 136) vyks slemo varžytuvės, kurios į Šiaulius grįžta po kelerių metų pertraukos.

2018 m. festivalio „Šiaulių naktys“ metu įvyko pirmasis slemas, po kurio jo organizavimo tradiciją perėmė Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka, ta-

čiau pastarųjų metų įvykiai – pandemija, karo pradžia – prigesino tik išibėgėti Šiauliuose imančią slemo varžytuvių tradiciją.

Šiomet Šiaulių dailės galerija, bendradarbiaudama su kavine „Coffas“, sumastė tradiciją atgaivinti ir kviečia poezijos, sakinio žodžio mėgėjus susirinkti slemo vakare.

Slema ištakos glūdi XX a. pab. Amerikoje, o žanro pradininku laikomas Marcas Smithas. Jaunystėje jis buvo statybų darbininkas, kurį traukė poetinis žodis, tačiau patekti į gana uždara Amerikos poetų bendruomenę pradedantiesiems buvo sunku. M. Smithas nepasidavė – sumastė pats imtis poetinių renginių organizavimo ir taip atviro mikrofono vakarų metu atsirado slemas.

Slemas – tai poezijos varžytuvės, kurių metu poetai atlieka savo parašytus kūrinius prieš gyvą auditoriją, kuri vertina pasirodymus. Slema poezijoje svarbu atlikimas, sakinio žodžio įtaigumas ir poeto gebėjimas savo pasirodymu pritraukti auditorijos dėmesį, tad vertinamas ne tik tekstas, bet visa ko dermė.

Slema dalyvauja visi, kurie nori savo kūryba pasidalyti su publika. Nesvarbu – tu „rimtas rašytojas“, fizikos doktorantas, moksleivis ar pardavėjas, nes lygias galimybes pasirodyti turi visi, o geriausią vakaro poetą išrenka pasiklausyti susirinkusi publika.

Slema taisyklės paprastos: trys raundai, trys autoriniai tekstai, trys minutės pasirodyti ir jokių pašalinių rekvizitų.

„Su tuo pačiu tekstu gali susimauti Klaipėdoje ir laimėti Vilniuje – viskas priklauso nuo tavo ir publikos santykio, nuo buvimo čia ir dabar, – sako Roberta, viena iš organizatorių. – Slema stebėti visada įdomu, nes niekada nežinai, kokia publika susirinko, kokie jos pomėgiai, vertybės ar politinės pažiūros, – viskas skleidžiasi vakaro metu.“

Lietuvoje slema renginiai vyksta nuo 2008 m. Vilniuje, Kaune, Panevėžyje, Tauragėje, Klaipėdoje slema varžytuvės organizuojamos reguliariai arba didžiųjų miestų festivalių metu, tad Šiauliuose tikimasi (at)kurti dar vieną sceną sakinio žodžio mėgėjams.

„Šeštadienį susirinkusius kavinėje „Coffas“ pasitiks DJ dr. Luko kuriamas muzikinis fonas, skaitovai bus vaišinami kava, o vakaro nugalėtojo laukia Šiaulių dailės galerijos įsteigtas prizas, tad kviečiame ne tik ateiti pažiūrėti, bet ir drąsiai pasinaudoti atviro mikrofono kvietimu“, – sako Roberta.

Visi, susidomėję ir norintys savo poezija pasidalyti, kviečiami registruotis tel. + 370 623 89 459 arba internetu.

Organizatorių int.

PARODOJE SUSIJUNGIA TRIJŲ KARTŲ VILUČIŲ ŠEIMOS MENININKĖS

Iki gegužės 14 d. Šiaulių dailės galerijoje veikia dvi žymių kūrėjų iš Lietuvos ir Lenkijos parodos, kurias kviečiame aplankyti.

Nijolės Ingelevičiūtės-Vilutienės, Emilijos Liobytės-Vilutienės, Emilijos Vilutytytės-Balas parodoje „3 moterys“ susijungia trijų kartų Vilučių šeimos menininkės: močiutė, mama ir dukra. Vilučiai – viena iš Lietuvos menininkų dinastijų, palikusių pėdsaką teatre, literatūroje, televizijoje, kine, tačiau daugiausia – dailės srityje. Žinomiausias šios šeimos dailininkas – Mikalojus Povilas Vilutis, kurio šeimos linija vienija parodos autorės.

Talentinga skulptorė, vaikų knygų iliustruotoja E. Liobytė-Vilutienė (1916–1955 m.), nugyvenusi trumpą, bet ryškų gyvenimą, paliko iki šiol matomą pėdsaką pokario Vilniaus meno gyvenime, artistiška jos prigimtis nepaliovė žavėti amžininkų, o dabartiniai kūrinių žiūrovai gėrisi stebinančiu gebėjimu pagauti natūrą, išreikštu piešiniuose, kurie kaip tik ir sudaro didžiumą parodoje pristatomos kolekcijos.

Grafikė N. Ingelevičiūtė-Vilutienė (g. 1949 m.), puiki ofortistė, pastaruosiu metu vis dažniau pasirodo ir kaip piešėja. Romantiniu polėkiu ji artima abiem Emilijoms – anytai, kurią pažįsta tik neakivaizdžiai, per artimųjų prisiminimus, šeimos archyvo fotografijas bei dailės kūrinius, ir anytos garbei pakrikštytai dukrai. Nijolė puikiai susikalba ir su vyresniąja, ir su jaunąja Emilijomis, nes jai artima medžių kalba, kuria taip žavėjosi anyta, ir moters kūno kalba, kuriai tiek daug dėmesio skiria dukra.

E. Vilutytytė-Balas (g. 1977 m.), baigusi grafiką Vilniaus dailės akademijoje, ilgokai dairėsi, koku keliu eiti. Studijuodama ji išsiskyrė neeiliniais plakatų dailininkės gebėjimais, bet ši sritis, kaip ir plakatui artima spaudos iliustracija, jos netenkinė. Plakatinė talentą ir romantinį polėkį ji sulydė ir įtaigiai reiškia mistiškos nuotaikos ryškių spalvų, aktyvių formų figūrinės tapybos kompo-

zicijose, kurių pagrindinė veikėja dažniausiai yra jos pačios *alter ego* – kaskart vis naują pavidalą įgyjanti moteris, visada miestietė, draskoma egzistencinių problemų, kurių neturi viluties ivateikti, kaip dauguma šiuolaikinių žmonių. Kas žino, gal tuose kūriniuose ataidi ir močiutės gyvenimo dramos refleksijos?

Pirmame galerijos aukšte atsvarą ryškiai ir kontrastingai moterų kūrybai suteikia Lenkijos menininkas, menų mokslų daktaras Amadeusz Popekas, pristatantis kūrybos parodą „Grafiniai žaidimai“, kurioje eksponuojami didelio formato grafikos darbai, sukurti pasitelkiant plokščiosios spaudos technologiją, šilkografiją. Pagrindinė parodos tema – lyrinė abstrakcija, kurią sudaro skirtingi kūrinių ciklai žaidimų (labirinto, kiniško biliardo ir kt.), surrealistinių peizažų ir metaforiškų objektų (megztinio, ramentų, karkasų ir kt.) temomis. Parodoje dominuoja juodai balta grafika, į kurią įsiterpia spalvingi menininko darbai iš naujausių ciklų.

Menininkas dirba Marijos Kiuri-Sklodovskos universiteto Menų fakultete. 2002 m. įgijo tapybos meno ir grafinio dizaino diplomus, už kuriuos gavo dekanato apdovanojimą. Menininko aistra – šilkografija. Daug dėmesio jis skiria ne tik meninei veiklai, bet ir šilkografijos technikos populiarinimui, pristatymui plačiajai auditorijai, tad menininkas dažnai rengia ir skaito pranešimus, organizuoja dirbtuves, kurios susilaukia didelio jaunųjų šilkografijos kūrėjų ir entuziastų susidomėjimo.

Artūro Staponkaus nuotraukos.

APIE VIENATVĘ IR KELIĄ Į SAVE

Doc. dr. Gintaras LAZDYNAS

Vienatvė turi galias istorines šaknis. Antropologai žino, kad pirmąkart bendruomenėse didžiausia bausmė „pagedėliams“ būdavo išvartymas iš genties, arba socialinė mirtis, po kurios atstumtuosius ištikdavo ir fizinė mirtis. Jų psichika išskrikdavo, nes „fizinis vientisumas neatsilaikydavo prieš socialinės asmenybės iširimą“ (Claude'as Lévi-Straussas). Šiandien socialinė mirtis transformavosi į vienatvės jausmą, kuris kelia skausmingus pojūčius, nes socialinė žmogaus prigimtis niekur neišnyko.

Pirmąkart žmogus neturėjo jokių galimybių išgyventi atsiskyręs nuo bendruomenės, kuri sutelktomis pastangomis tenkindavo visus gyvybinius jo poreikius. Kolektyvinis „mes“ buvo gyvas mechanizmas, kuris suko būtis ratą ir formavo atitinkamą sąmonę. Paskiras žmogus buvo mažytis didelio gentinio mechanizmo sraigtelis, kurio vertę nustatė gebėjimas aukotis genties ar tautos labui. Mūsų krašte dar prieš šimtmetį rašytoja Gabrielė Petkevičaitė-Bitė aiškino, kad „laimė ir tobulinimas atskiros žmogaus – kaip tikslas – niekuomet negali būti visuomenės gerovės pamatu“, o filosofas Stasys Šalkauskis pridūrė, kad „pilnutinis individas tegalimas pilnutinėje tautoje“. Individo būtis reikėsi tik tautos erdvėje.

Jeigu galėtume padaryti visų ligšiolinių kultūrų skersinį pjūvį, pamatytume, kad visos jos yra kolektyvinės są-

monės išikūnijimas, tačiau nė vienai jų nepavyko pasiekti to dvasinio ir materialaus civilizacijos lygio, kurį pasiekė Vakarų kultūra, vienintelė radusi niekieno dar nevaikščiota vystymosi kelią. Jis atsivėrė XII a. pradžioje, kai ėmė smarkiai skilinėti totali kolektyvinė „mes“ sąmonė ir iš jos išsilukštė individualusis „aš“, kuris šešis amžius kovojo prieš kolektyvinės sąmonės viešpatavimą, o per paskutiniuosius 200 metų sukūrė šiuolaikinę Vakarų civilizaciją, kurios pasiekimais dabar naudojasi visa žmonija. Tai vienintelė civilizacija, kuri remiasi individualybės sąmone. Lygindami abi sąmones XIX a. mąstytojai išvedė paprastą dvinarę priešpriešą: kolektyvinė sąmonė – tai žmogus pasaulyje, o individualybės sąmonė – pasaulis žmogui.

Kelią į vidaus pasaulį po ilgų dvasinių ieškojimų, aprašytą traktate „Išpažinimai“ (397–400 m.), pirmasis žmonijos istorijoje aptiko šv. Augustinas (354–430 m.). Jis kantriai ieškojo Dievo, bet niekur jo nerado – nei bažnyčioje, į kurią jį meldė ateiti jo motina šv. Monika, nei filosofiniuose mokymuose, nei daiktiskame pasaulyje: „norėdamas mąstyti apie savo Dievą, temokėjau mąstyti vien kūniškas mases (mat, man atrodė, kad kas nėra kūniška masė, yra iš viso niekas)“. Ieškojimai baigėsi netikėta sėkme: „Iš ten perspėtas grįžti prie savęs paties, įžengiau į savo paties gelmes“. Ir štai ten, savo viduje, šv. Augustinas rado dangų ir žemę, ir viską, kas atsispaudė jo pojūčiuose, galiausiai jis sutiko save patį. Ten jis rado ir Dievą: „Tu buvai giliau mano viduje už giliausius mano vidaus dalykus ir aukščiau už viską, kas man buvo aukščiausia“. Tik po to šv. Augustinas pravėrė ir krikščionių bažnyčios duris.

Romos imperijos griuvėsiuose netrukus pražuvo visi antikinės civilizacijos pasiekimai. Reikėjo laukti pusantro tūkstančio metų, kol, baigiantis XVIII a., naujoji Europa vėl atrado brūzgynais apžėlusį kelią į save. Faustas, norėdamas pažinti gamtos paslaptis, su Mefistofeliu dar klajoją kosmoso platybėse, o romantikai rado geresnį variantą:

„Mes svajojame apie kelionę per visatą, o ar nėra visatos mūsų viduje? Mes nepažįstame mūsų dvasios gelmės. Į vidų veda paslaptingas kelias. Mūsų viduje arba niekur kitur yra amžinybė su savo pasauliais, praeitis ir ateitis“, – rašė žymiausias romantizmo poetas Novalis. Tai jau visiškai kito tipo sąmonė – individualybė, kuri Dievo karalystę randa ten, kur jos ieškoti ragino tiek evangelistas šv. Lukas, tiek šv. Tomas, tiek ir graikų filosofas Plotinas, – savo viduje.

Įsivaizduokite, kad toks žmogus keliauja vidinėse savo dvasios erdvėse, o jį vejasi būrys linksmuolių ir verčia jungtis prie ratelio: „Suk, suk ratelį, suk į vieną pusę...“, ak, kaip linksma, būryje mes ne vieniši, junkis prie mūsų, būk savimi! Garsusis filosofas Arthuras Schopenhaueris pasižiūrėjęs į tokį ratelį liūdnai palinguotų galvą: „Kiekvienas gali būti savimi tol, kol yra vienas, taigi, kas nemėgsta vienatvės, nemėgsta ir laisvės, nes laisvas esi tik tada, kai esi vienas. Prievara yra neatsiejama kiekvienos visuomenės bendrakeivė, ji reikalauja aukų, kurios tuo sunkesnės, kuo didesnė asmenybė.“

Nei šv. Augustinas, nei romantikai ir kiti kelio į save ieškotojai nebuvo nuo žemės atitrūkę svajokliai. Priešingai – jie kūrė patogesnę nei pirmąkart miškai tikrovę, kurioje šiandien ir gyvename. Jeigu šiuolaikinė civilizacija yra individualybės sąmonės išikūnijimas, jeigu didžiausi pasaulio atradimai, palengvinę žmonių gyvenimą, buvo padaryti vienatvėje labai konkretaus žmogaus visiškai individualioje sąmonėje, ar ne laikas mokykloje pradėti mokyti vienatvės meno? Ne kaip išvengti vienatvės, o kaip pajusti vienatvės pilnatvę – išmokyti žmogų įžengti į save patį, kad ten rastų didžiausius pasaulio lobius, kurių bergždžiai ieško klaidžiodamas apie save išorinėje erdvėje. Mokyti reikia ne tik todėl, kad visą šiuolaikinės civilizacijos patogumą kuria individualybės dvasia (sąmonė), bet ir dėl to, kad vienatvė yra tas sielos negalavimas, kuriam individualybė įgyja imunitetą vos gimusi.

SENEKA: TARP FILOSOFINĖS TERAPIJOS IR KONSULTAVIMO

Filosofas Jurgis DIELIAUTAS

Seneka ir šiandien išlieka nepralenkiamas rašto ir kalbos meistrystėje. Išlieka lengvai atpažįstamas kaip gero, pavyzdinio filosofinio stiliaus etalonas ir tinkamo intelektualio kalbėjimo pavyzdys.

Mus vis dar stebina lakoniškas, taupus, bet tuo pačiu išsamus minčių perteikimo, argumentavimo stilius. Mąstytojas vis dar paveikus savo pavyzdžiais, gyvenimiškų, dalykiškų situacijų analize, tiesiogine papročių kritika. Seneka ne perteikia savo pastabas, bet siūlo tam tikrą išsamią gyvenimiškų situacijų analizę. Nesikartojantis, išmanus ir išradingas, taiklus ir nenuobodus samprotaudamas, vis dar paveikus ir aktualus mums, besiblaškantems, ieškantiems tinkamų ir nelabai tinkamų autoritetų.

Davido Fidelerio knyga „Pusryčiai su Seneka“ – apie Senekos įtaką, poveikį, savaip išplėtotą kalbėjimo manierą eseistikoje, išsakytas mintis laiškuose. Iš tiesų ši mąstytoją galima laikyti filosofinės terapijos šalininku, teikiančiu paguodą, rodančiu išeitį iš painių situacijų, siūlančiu išmintingus sprendimus kebliose situacijose.

Filosofija plačiąja prasme yra dialogas, sakinis ar rašytinis pokalbis. Bet šiuose įtaigiuose rašytiniuose pokalbiuose Seneka vidinėse teksto struktūrose išdėsto ir savo paties sistemines pažiūras į daugelį dalykų. Taiklūs pavyzdžiai, alternatyvūs sprendimo būdai, nesibaigianti paieška tiesiogiai nepastebimų variantų. Visa tai ne tik terapija – visa tai yra ir plačios intelektualinės konsultacijos, ko galbūt stokojama nūdienos aplinkoje.

Nusišalinant einama reikiama nuotolį, siūloma išeiti iš suvaržytų aistrų lauko, teikiant pirmenybę tvirtybės paieškai. Stocizmas, kurį ir reprezentuoja Seneka, yra tvirtybės, atsparumo, tinkamo, gero gyvenimo paieška, nesiejant jo

su mūsų suprantama banalia, instituciškai proteguojama gerove. Tai laisvė kaip atvira užklausa.

Klasikine prasme tai ne kokia nors maniera, dirbtinai diegiamas statusas, o pati intelektas, išminties laisvė. Kitu atveju mums visada gresia moderni arba klasikinė vergovė. Žinomi įvairių epochų kaltinimai Senekai, priekaištai, apeliacijos ir tiesioginiai kompromisai šios knygos autoriumi paneigiami. Mąstymas stoja prieš gyvenimą, pareigos ir tarnystė atsigręžia prieš galias ir nesenstancias filosofines išvalgas.

Kokios tos išvalgos? Jos susijusios su filosofine praktika, kuri ir yra dalis moderniai suprantamo filosofinio konsultavimo. Seneka siūlo ieškoti išminties, svarstyti jos siekius kasdienėse intelektualinėse pratybose, siejant tai su savistaba, savivoka, savęs supratimo arba savimonės prasme.

Ši praktika nukreipta į meditaciją, kontempliaciją, pačios minties ir žodžio sąveiką. Tai jau klasikine prasme žinoma kaip logoso paieška. Filosofinis rašymas, kaip kasdienė intelektualinė praktika, kaip individualaus ritmo padikuotas filosofinis dienoraštis, disciplinuoja, leidžia sukurti savitą kalbėjimo būdą.

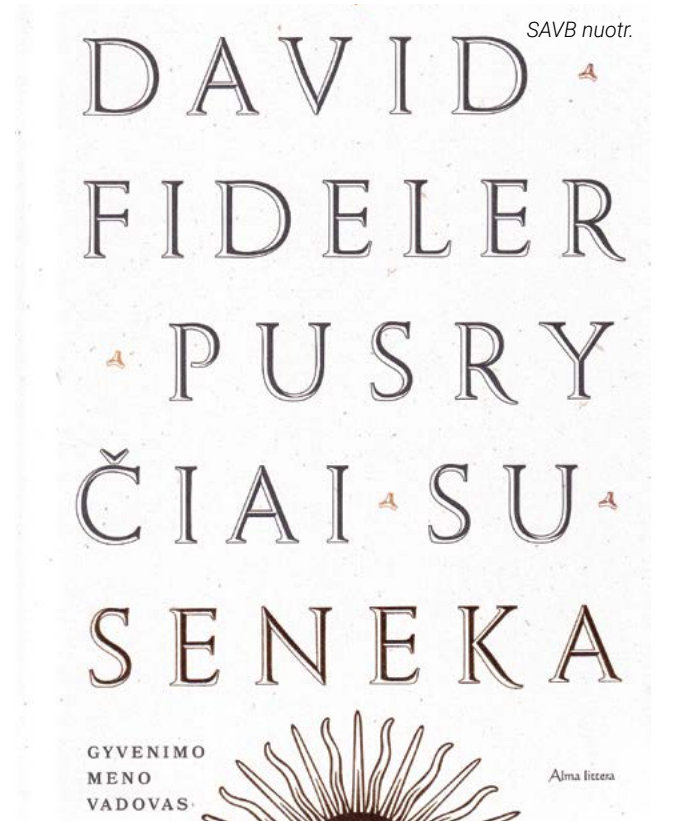
Klasikiniame Senekos svarstymų lauke, šalia politinio dalyvavimo, viešos atsakomybės, saiko ir dermės paieškos, yra ne mažiau svarbi laikų jungtis. Ji numato praeities ir ateities įtraukimą į dabartį. Tai yra raginimas giliau patirti laiką. Laikų jungtis numato neprisirišimą nei prie praeities, nei prie ateities, aktualizuojant dabartį. Taip sugrąžinama drąsa plačiąja šio žodžio prasme.

Drąsu būti ir save kurti. Šalia drąsos, kuri padeda įveikti laikišką baimę, aktualizuojamas poreikis išlaikyti deramą intelektualinę pauzę, kuri, kovojant su visa žlugdančiomis aistromis, leidžia nugalėti viską užvaldančius negatyvius išpūdžius. Ieškant tinkamų sprendimų, iškyla nuoseklumas, aiškus tikslo turėjimas.

Seneka pasaulį suvokia kaip pokyčių kontempliaciją. Išbandymai, negandos, bėdos – tai permainingos. Yra dalykų asmens sprendimo lauke, bet yra tokių, kurie asmeniškai nesprenžiami. Paklusimas sau yra savo prigimties ir gimtios (*fuzis, natura*), kaip pačios pasaulio esmės, supra-

timas. Knygos autorius D. Fideleris siūlo ir savo patirtį pokalbyje, kasdienių intelektualinių pusryčių kontekste.

Seneka vis dar yra tas nuolatiniškas nuosaukis konsultantas ir geras savalaikis pašnekovas. Dirbtinių, nuobodžių ir privalomų pašnekos eroje jis reikiamas pokalbio dalyvis, siūlantis savo sakinį ir rašytinę patirtį, sprendžiant dabarties ir ateities problemas. Viešiesiems kalbėjimams siūlantis viešojo kalbėjimo igūdžius. Noriai pasidalijantis reikiama ir savalaikio požiūrio atitraukimu. Šiandienos sofistikoje primenantis paprastus argumentavimo principus.

► Davidas Fideleris „Pusryčiai su Seneka“. „Alma littera“, 2022 m.

JAUNO FOTOMENININKO AISTRA SENAJAI FOTOGRAFIJAI NARDINA GILYN

Edvardas Tamošiūnas – vienas iš šių metų Šiaulių m. savivaldybės Jaunojo menininko konkurso stipendininkų. Tai jau antras kartas, kai jis gauna finansinę miesto paskatą menininkams ieškojimams. Prieš penkerius metus patikęs šiauliečiams šiuolaikinių ir senųjų Šiaulių vaizdų gretinimu parodoje „buvo ir yra“, ir toliau išlieka ištikimas savo aistrai – senajai fotografijai. Bet šįsyk jis pasiruošęs nerti dar giliau. Kiek? Net pats bijo prognozuoti, nes ketina išmėginti techniką, kurios nieko nematė naudojant ir kuriai medžiagas teks pasiruošti pačiam. O projekto „Auksiniai Šiauliai“ herojai bus mažai kam žinomi savo srities aukso grynuoliai.

Traukė istorinė fotografija

Fotografas E. Tamošiūnas nuo vaikystės žavėjosi senovinėmis nuotraukomis. Niekas keista, kad, pradėjęs fotografuoti, domėjosi ne tik šiuolaikinėmis technologijomis, bet ir senosiomis fotografijos technikomis, jų atlikimo specifika, naudojama chemija, atlikimo sąlygomis, šviesa, kompozicija. Smalsumo vedamas daug procesų išbandė ir pats.

„Labiausiai man patinka tradicinė fotografija, kurios technologijoje naudojama šviesai jautri medžiaga – sidabro druska. Man ji tokia gyvesnė. Vaizdas, kurį gauni, yra ne šiaip juodų baltų spalvų dažai, o sudarytas iš gryno metalinio sidabro. Žinoma, procesas ilgiau užtrunka: tenka dėti juostelę, skaičiuoti, žaisti šviesomis. Bet tai man patinka, nes ne visada žinai, ką gausi. Nėra jokios garantijos. Gali pradėti varijuoti ir padaryti klaidų, tyčia ar netyčia, ir gauti rezultatą, kuris yra savotiškas siurprizas“, – fotografavimą skaitmenine ir technine kamera lygina fotomenininkas.

Paklaustas, iš kur ta trauka senovinei fotografijai, kai dabar tiek šiuolaikinių skaitmeninių technologijų, suteikiančių inliam jaunam meistriui kone beribių galimybių, E. Tamošiūnas atsako, kad tai išsirutuliojo tarsi savaime. Dirbdamas su lengvai nuspėjama rezultata garantuojančiomis priemonėmis, jaunas fotografas tame sterilume ėmė pasigesti gyvybės ir netikėtumo.

„Žinoma, tai nebuvo nušvitimas, kai vieną rytą pabudęs tari sau: „Va, naudosis senąsias technikas ir fotografuosiu su dumpline kamera, – juokiasi jaunas vyras. – Viskas atėjo pamažu: mokaisi fotografijos, susipažįsti su kitų autorių darbais, išbandai visokias technikas. Tada pradėjo mane dominti seni aparatai, pradėjau juos bandyti. Kai skaitmeniniu aparatu kurtų švartų ir išlaidų nuotraukų esi atsižiūrėjęs, pradeda džiuginti tai, kas neįprasta.“

Senosiose juostelėse užkoduota gyvybės stigmata

Ekspimentuodamas ir fotografuodamas senomis kameromis, naudodamas pasenusias juosteles, jis pats sau netikėtai atrado, kad tai, kas švartios ir kokybiškos fotografijos šalininkų dažniausiai būtų laikoma broku nuotraukoje, jam kadre – grožis ir gyvybė.

Tai jis pastebėjo, kai iš pradžių mėgino tvarkyti: „Pradėjau retušuoti tas nuotraukas ir man nebegega pasidarė, nebejauciau jokio džiaugsmo, nesžiūri jos man, dulkes

išvalius. Tada viską palikau ir jos tapo vėl gyvos, unikalios kaip žmonės. Tie subraižymai, dulkės, dėmelės, atsirandančios fotografijoje dėl juostelės, duoda tam tikros informacijos.“

Viena vertus, dėl ekonominių sumetimų galima rinktis medžiagas, kurios nebetinkamos parduoti: pasibaigęs jų galiojimo laikas, išimtos iš prekybos ir kelis dešimtmečius pragulėjusios kažkur stalčiuose. Anksčiau žmonės tokias juosteles atidavinėdavo, o dabar Edvardas pastebi, kad jos įgijo savo vertę ir kainą. Kartais jos kainuoja daugiau nei naujos juostelės.

„Visi panoro to jausmo, kai nežinai, kas ten išeis. Procesas gana ilgas. Visų pirma, fotografuoti – nežinai, ką gausi. Antra, dar reikia išmanyti techninius nustatymus, nes senieji fotoaparatai jokios automatikos neturi. Bet net ir tada nežinai, nes laikui bėgant tie pažymėti techniniai parametrai krinta. Tada reikia neapšviesti, ryškinti, džiovinoti, fiksuoti. Visas tas kelias ir sukelia įdomumą“, – sako fotografas.

Tėkmė ir šūvis

Tas netikėtumo jausmas taip pagavo menininką, kad jis klajodavo, fiksuodamas įvairiausių peizažus ir objektus, kartais medžiodamas vaizdus, kartais atsiduodamas tėkmei.

„Kelauji, stebi aplinką, užsiimi lyg kokia meditacija ir kažkuriuo momentu nežinia kodėl sustoji ir spaudi. Naudoji juostelę, pagamintą prieš 30 metų. Niekas nieko su ja nedarė. O tu imi ir fotografuoti. Be abejonės, ji suteiks netikėtą rezultatą. Ir jis man patinka“, – neneigia Edvardas.

Nors ir mėgsta staigmenas, E. Tamošiūnas kūrybinę idėją visada plėtoja labai nuosekliai. „Kartą įsidėjau seną juostelę ir išėjau fotografuoti smėlio. Mano vaizde negalėjo būti nieko kito, tik smėlis, ieškojau raštų, ritmo, šviesos kritimo. Juostelė buvo nestandartinė, tai man sukūrė papildomų efektų (alveolių, ovalų). Po to pasirinkau man reikiamą vaizdo kontrastą ir kadravimą“, – kantrybės reikalaujantį procesą apibūdina jis.

Dėl įdomesnio eksperimento rezultato E. Tamošiūnas nevengia nusižengti ir instrukcijoms: truputį daugiau pakaitinti juostelę, koku mililitru daugiau ryškalo įpilti – ir vaizdas jau kitas.

Paroda „buvo ir yra“

Senomis kameromis ir naudojant senas juosteles užfiksuoti vaizdai bei šiuolaikinių skaitmeninių technologijų dermė pasitar-

E. Tamošiūno nuotrauka.

► **Metamorfozė.** „Tai yra viena ir ta pati gėlė – rojus paukštė. Man patiko stebėti jos metamorfozę, kaip lapai vysta ir keičia spalvą, formą. Man tai pasirodė labai simboliška: galima palyginti jauną ir seną žmogų, kurie yra vienas šalia kito ir tarsi žiūri ta pačia kryptimi“, – sako menininkas.

► **Autoportretas.** Fotomenininkas Edvardas Tamošiūnas.

navo E. Tamošiūnui, kai jis rengė projektą pirmąsyk gavęs Šiaulių miesto Jaunojo menininko stipendiją 2017 m.

„Norėjosi pritaikyti senąsias technologijas savo kūryboje. Nusprendžiau fotografuoti Šiaulius panašiu rakursu, kaip juos įamžino senieji miesto fotografai. Naudojau medinį dumplinį „Globus G“ 1907 metų fotoaparata, kasetes ir 13×18 cm negatyvinę šviesai jautrią medžiagą. Po to reikėjo daug tamsos, raudonos šviesos, truputėlio žinių, kaip apdoroti nuotraukas šlapiuoju būdu, bandymų, daug šviesos, kantrybės ir draugų bei kolegų palaikymo“, – savo triūsą prieš penkerius metus mena fotomenininkas.

Tuomet jis 112 metų senumo fotoaparatu fiksavo tuos pačius kadrus, kuriuose buvo užfiksuoti senieji Šiauliai. Rezultatas miestiečiams patiko: pristaty-

tas personalinėje parodoje „buvo ir yra“ 2019 m. buvo įvertintas palankiai.

Šįsyk neria į gylį

Per pastaruosius metus, kurie daugeliui fotografų buvo paženklinanti pandemijos izoliacijos ir suvaržymų, E. Tamošiūnas subrendo naujai idėjai, kurią jis pateikė naujam stipendininkų konkursui, o komisijai ji suintrigavo.

Naujasis fotomenininko projektas dar reiklesnis ir subtilesnis – tiek technine, tiek idėjine prasme. Subtilių istorijų ir detalių gerbėjas šįsyk nusprendė daryti portretus – ir ne bet kokius, o rasti aukso grynuolius.

„Būna žmonių, kurie yra kaip žvaigždės: žiba ir jų veiklos neįmanoma nepastebėti. O yra tokių, kurie daro galbūt net daugiau, bet yra tylūs ir jų niekas nema-

to. Noriu rasti ir ištraukti tuos, kurie gal atrodo pilki, bet yra patys pačiausi. Jų portretų serija turėtų vadintis „Auksiniai Šiauliai“. Ta aukso ir pilkumos priešprieša man įdomi“, – apie sumanymą pasakoja E. Tamošiūnas.

Auksinių meistrų pilkumoje portretus fotomenininkas nori pateikti tokia technika, kurios dar nėra matęs išbandant, o ir pats dar eksperimentuoja ir nenori atskleisti visų detalių. Stipendijos pinigų sako kol kas dar nenaudojantis.

„Dar neleidžiu pinigų, bet kai leisiu, tai visus išsyk. Medžiagos labai brangios. To, ką ketinu naudoti, nėra pirkti. Turėsiu įsigyti medžiagų: stiklo, sidab-

ro, ir pasiruošti jas pats, kad būtų vaizdas. Bandau tokią techniką, kuria dar nemačiau, kad kas eksponuotų darbų. Tikiuosi, kad man pavyks ją įgyvendinti ir nustebinti“, – užuominomis kalba E. Tamošiūnas.

Atsiskaitymas už šiais metais gautą Jaunojo menininko stipendiją ir bus mįslingoji „Auksinių Šiaulių“ paroda.

„Brandintas“ Šiauliuose

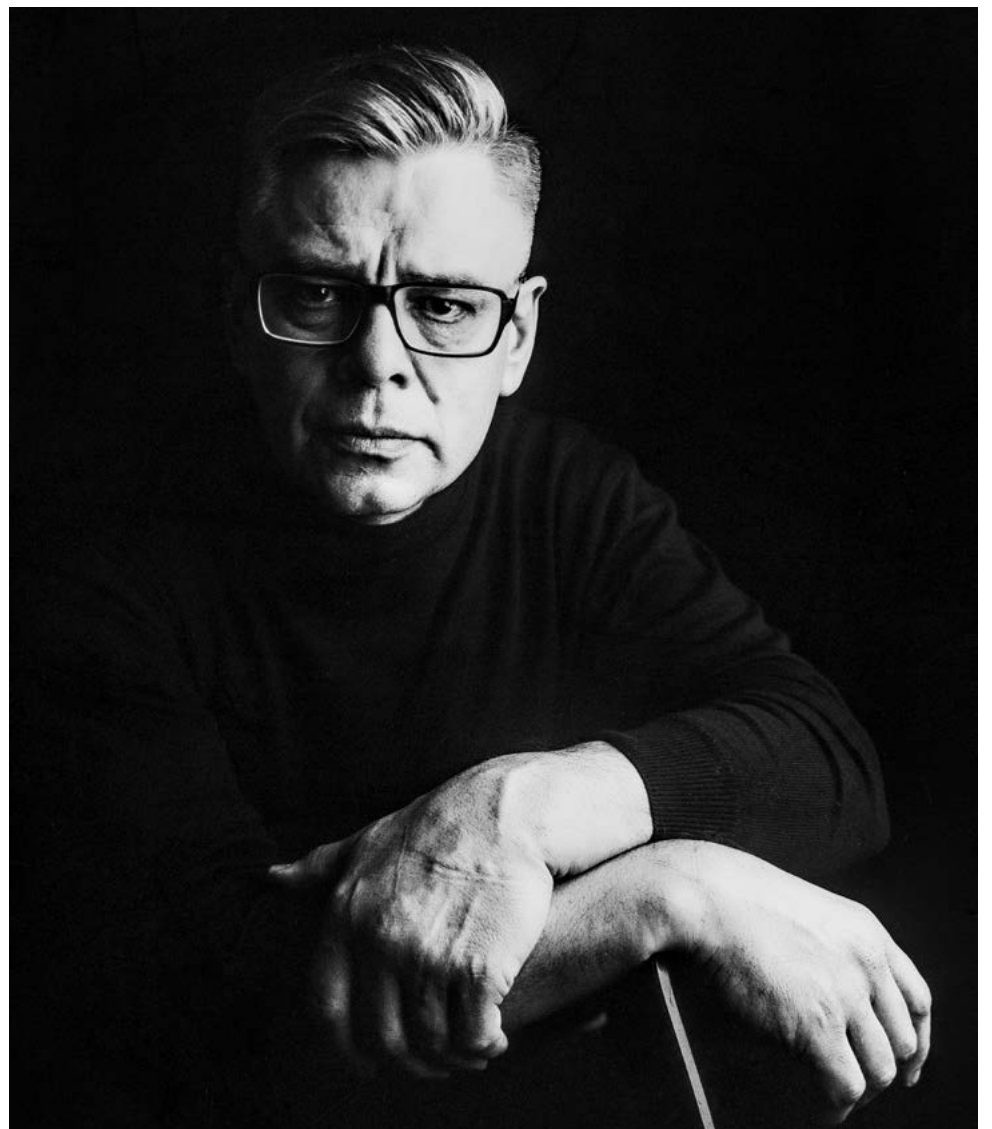
E. Tamošiūnas, gimęs Utenoje, augęs Druskininkuose, studijavęs Vilniuje, sako, kad kaip žmogus ir menininkas bren- do Šiauliuose. Tik atvykęs čia 2011 m., ėmė aktyviai kaip savanoris fotografas

dalyvauti įvairiuose miesto renginiuose ir šventėse, užfiksavo tūkstančius svarbių akimirklų, žmonių portretų. Kartu su kolegomis, kaip bendraautoris, yra surengęs parodų, dalyvauja fotodirbtuvėse, organizuoja edukacijas kitiems.

Dabar jau aštuntus metus dirbdamas Šiaulių fotografijos muziejuje, skaitmenina muziejines vertybes, fotografuoja parodas. Pasak Edvardo, jam fotografija – neatsiejama gyvenimo dalis: „Mane galima išvysti apsiginklavusį fotoaparatu ir Šiaulių „Aušros“ muziejaus renginių metu, kai fiksuoju bei dokumentuoju muziejaus vyksmą, taip pat per Šiaulių dienas ir kitus renginius“, – juokiasi fotografas.

Dar viena veikla, kuri labai džiugina E. Tamošiūną, tai galimybė mokyti fotografijos kitus. „Džiaugiuosi, kad galiu savo žinias perduoti jaunajai kartai. Kartu su kolegomis konsultuoju ir rengiu Fotografijos muziejaus edukacines veiklas, dalyvauju kūrybinių dirbtuvių metu, pristatant senąsias fotografines technikas“, – sako jis.

Darbas su suaugusiais asociacijoje „Fotografijos namai“ reikalauja kitokių įgūdžių, bet yra smagus, nes ten renkasi ir kolegos, ir bendraminčiai fotografijos aistruoliai, ir pradedantieji, kurie dar tik mokosi pagrindų.

OVIDIJA CIRTAUTĖ: „PIEŠTI MAN TIESIOG SMAGU“

Septyniolikmetė Ovidija Cirtautė visai neseniai surengė pirmąją autorinę darbų parodą. Kuršėniškę ją pavadino „Veidaknygė“, tačiau visai ne dėl socialinių tinklų įtakos – feisbukas jai visai nesvarbus. Mergina atskleidžia, kad nors ateityje norėtų dirbti visai su daile nesusijusį darbą, kol kas piešti jai tiesiog smagu.

- Kiek laiko pieši? Kaip piešimas atsirado tavo gyvenime?
- Maždaug nuo trejų metų. Į darželį nėjau, bet mama piešė, brolis piešė, tai ir aš norėjau. Mano šeimai tai yra hobis.
- O kada pradėjai eiti į Kuršėnų meno mokyklą?
- Būdama trečioje klasėje. Dabar esu dešimtoje, tai piešiu jau aštuonerius metus.
- Kuo tave sužavėjo piešimas?
- Man nuo pat mažens labai patinka žiūrėti į kitų piešinius, taip ir susidomėjau daile. Nežinau, kuo žavi, – piešti man tiesiog smagu.
- Iš kur semiesi idėjų? Kas tave įkvepia?
- Susirandu kokią nors nuotrauką, kuri man įdomi, kokį nors įžymų žmogų nupiešiu. Labai retai pasiimu nuotrauką ir tiksliai tiksliai piešiu. Dažniausiai susirandu kelias, kuriose patinka kokie nors elementai, ir sudedu į vieną darbą. Piešiu įvairiausių portretus.

– Surengi parodą „Veidaknygė“. Kodėl taip pavadinai? Ar tau svarbus feisbukas, socialiniai tinklai?

– Man su pavadinimais tiesiog baisiai nesiseka. Mokytoja pasiūlė tokį pavadinimą ir tiko: parodoje portretai, veidai – tegu būna „Veidaknygė“. Feisbuku naudojuosi retai, man jis ne labai svarbus.

– Ar tai pirmoji tavo asmeninė paroda?

– Taip, pirmoji. Tapybos mokytoja pasiūlė surengti ir priėmiau pasiūlymą. Tokia mano logika: jei siūlo – imk, jei muša – bėk. Tą pasiūlymą priimu kaip įvertinimą.

– Kokie darbai pateko į parodą? Ar juos ruošei specialiai tam, ar tai buvo iš anksto nutapyti portretai?

– Piešiniai buvo gal dvejų metų senumo – tiesiog visus suėmėm ir viskas. Mokytoja pasiūlė surengti parodą, o piešinių jau turėjau prikaupusi. Net nėra tikslios temos, siejančios visus darbus, – portretai ir tiek.

– Ar turi nusipiešusi savo autoportretą?

– Reikėjo meno mokyklai kažkada. Labai skubėjau, per karantiną piešiau, tai nelabai fainas pavyko.

– Ar po pirmosios parodos jautiesi įkvėpta surengti daugiau parodų?

– Jeigu pasitaikytų proga, norėčiau dar vieną surengti. Pieščiau ir toliau portretus – visgi aš portretistė, man kitaip neišeina, tai yra mano mėgstamiausias žanras. Bet nežinau, ar veržčiausi rengti kitos

Audronio Rutkausko nuotr.

► Kuršėnų meno mokyklos mokinė Ovidija Cirtautė: „Tapybos mokytoja pasiūlė surengti parodą ir priėmiau pasiūlymą. Tokia mano logika: jei siūlo – imk, jei muša – bėk. Tą pasiūlymą priimu kaip įvertinimą.“

parodos, – ten truputį baisu. Nelabai jauku, kai reikia pristatyti. Nesijaučiu drąsiai nei kalbėdama auditorijai, nei prieš fotoaparata.

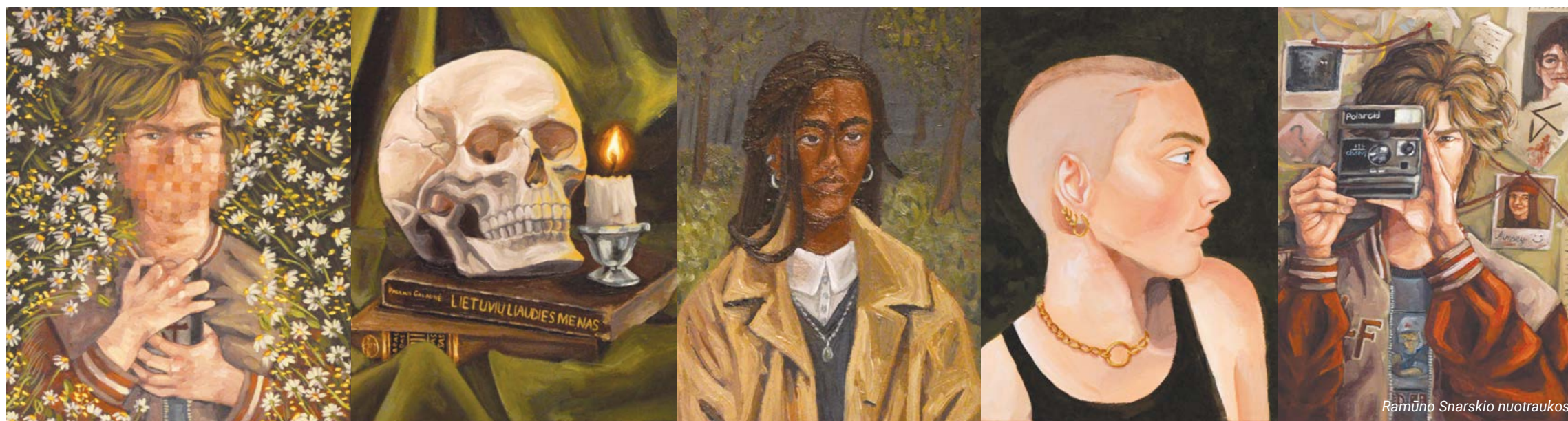
– Ar galvoji ateitį sieti su piešimu, tapyba?

– Iš tikrųjų ne. Aš į tai žiūriu kaip į hobi, kaip į kažką, ką galėčiau veikti savo malonumui. Bet piešimą, kaip darbą, sunkiai įsivaizduoju.

– O su kuo planuoji sieti savo ateitį?

– Turbūt su tiksliaisiais mokslais, norėčiau su chemija. Dabar chemija – mano mėgstamiausia pamoka ir gerai sekasi. Bet iš tikrųjų dar nežinau, ką aš noriu daryti ateityje.

Elena Monkute

Ramūno Snarskio nuotraukos.